

محیط کشت باکتریک یک روش موثر برای جدا کردن میکرووارگانیسم‌ها از نواحی استریل بدن

چکیده

زمینه و هدف: بیماری‌های عفونی از معضلات بهداشتی در تمام دنیا به‌ویژه جوامع در حال رشد بوده و تشخیص سریع عفونت و میکرووارگانیسم عامل آن نقش عمده‌ای در درمان بیماران دارد. سیستم باکتریک یک روش کشت سریع است. روش پرسنی: در این مطالعه مشاهده‌ای-توصیفی با روش نمونه‌گیری مستمر و آسان ۲۶۲ نمونه تهیه شده از مایعات استریل بیماران بستری در بخش‌های داخلی و اطفال بیمارستان رسول اکرم (ص) مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها: کشت ۷۲ نمونه (۲۷/۵٪) مثبت بود که ۳۲ مورد (۱۲/۲٪) فقط به روش باکتریک و چهار مورد (۱/۵٪) فقط به روش معمولی و ۳۶ نمونه (۱۳/۷٪) با هر دو روش مثبت بود که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود ($p=0.003$). مقایسه دو محیط بر حسب محل مثبت شدن نمونه در خون معنی‌دار بوده ($p=0.02$) ولی در مایعات دیگر معنی‌دار نبود. میزان کشت در مواردی که مصرف هم‌زمان آنتی‌بیوتیک وجود داشته است در دو روش باکتریک و معمولی متفاوت نشان داده شد ($p<0.001$). میانگین زمان مثبت شدن کشت در روش باکتریک $17/5+5/88$ ساعت و در روش معمولی $62/36+13/98$ ساعت بود. آلدگی در روش باکتریک چهار مورد و در روش معمولی دو مورد بود که اختلاف آماری بین آنها معنی‌دار نبود. نتیجه‌گیری: محیط کشت باکتریک در جدا کردن میکرووارگانیسم‌ها از مایعات استریل بدن به خصوص از خون موقتاً از روش معمولی بود و در هنگام مصرف هم‌زمان آنتی‌بیوتیک روش مناسب‌تری محسوب می‌شود همچنین قادر است در زمان کوتاه‌تری جداسازی ارگانیسم‌ها را انجام دهد. استفاده از این روش امکان تشخیص سریع و درست عامل عفونت را مقدور می‌سازد و زمان بستری در بیمارستان را کوتاه‌تر می‌کند.

کلمات کلیدی: کشت باکتریک، کشت معمولی، مایعات استریل بدن.

میترا براتی*

شمیله نوری‌بخش^۱

هادی باقری حسینی^۲

حمید رضا مرتضوی^۳

۱- متخصص بیماری‌های عفونی

۲- فوق تخصص عفونی اطفال

مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی کودکان

۳- رزیدانست داخلی

۴- رزیدانست کودکان

بیمارستان رسول، دانشگاه علوم پزشکی ایران

* نویسنده مسئول: خیابان نیایش، خیابان ستارخان.

بیمارستان رسول اکرم(ص)

تلفن: ۶۶۵۰۹۰۲۳

email: mitra_baraty@yahoo.com

مقدمه

conventional است که در آن از محیط غنی شده استفاده می‌شود و قادر است بیشتر باکتری‌ها را آشکار نماید. در این روش شیشه‌های کشت خون بعد از تلیح باید حداقل هفت روز به صورت روزانه جهت بررسی شواهد رشد ارگانیسم (کدورت، همولیز، تولید گاز و تشکیل کلنی) آزمایش گرددند. در حضور هر کدام از این علامت‌ها بر اساس گسترش رنگ‌آمیزی گرم از محیط، کشت‌های بعدی انجام گیرد. حسن این روش ارزانی و آلدگی کم آن است و عیب آن زمان طولانی جهت حصول نتیجه است.^۱-۲ روش نیمه اتوماتیک: این سیستم بر اساس شناسایی CO_2 حاصل از متاپولیسم گلوکز توسط میکرووارگانیسم با اشعه مادون قرمز پایه‌ریزی شده است.^۳-۴ روش تمام اتوماتیک: یکی از انواع آن روش باکتریک (BACTEC) است. در این سیستم از تکنولوژی فلئورستن بهره گرفته شده است. در هر

بیماری‌های عفونی Infectious Diseases از معضلات بهداشتی در تمام دنیا به‌ویژه جوامع در حال رشد بوده و یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر در کشورهای در حال توسعه به خصوص در مبتلایان به نقص ایمنی می‌باشد. در صورت بروز سپتی سمی تشخیص سریع و درست میکرووارگانیسم ایجاد کننده، در نجات بیمار نقش مهمی دارد. بیماران زیادی در اثر عدم تشخیص نوع میکرووارگانیسم، مقاومت آنتی‌بیوتیکی و یا تاخیر در شروع آنتی‌بیوتیک مناسب جان خود را از دست می‌دهند. در حال حاضر چندین روش کشت خون جهت تشخیص میکرووارگانیسم‌ها وجود دارد که هر کدام مزایا و معایب خود را دارند. این روش‌ها شامل روش معمولی، نیمه اتوماتیک و تمام اتوماتیک است. ۱- روش معمولی: یکی از انواع آن روش مرسوم

بستری در طی سال‌های ۸۱ و ۸۲ در بخش‌های داخلی و اطفال بیمارستان رسول اکرم (ص) که بر حسب تشخیص پزشک معالج نیاز به کشت از خون و مایعات استریل بدن داشتند وارد مطالعه شدند. از ۲۶۲ نمونه به دست آمده ۱۵۰ نمونه از خون، ۴۶ نمونه مایع مفصل، ۳۲ نمونه مایع نخاع، ۲۴ نمونه مایع پلور، ۱۰ نمونه مایع پریتوئن بود. از هر بیمار فقط یک نمونه پذیرفته شده و هر نمونه به‌طور مجزا مورد بررسی قرار گرفت. نمونه تهیه شده بعد از پاک کردن سر شیشه محیط کشت با الکل و تعویض سر سوزن به‌طور مساوی در محیط کشت باکتیک Blood Heart Infusion و BACTEC Ped Plus/F تلقیح گردید. از کیت‌های BACTEC شرکت Becton, Dickenson and company نمونه subculture به آزمایشگاه ارسال گردید. نمونه کشت BHI از همان بروز ابتدا به آزمایشگاه ارسال و به مدت هفت روز، روزانه از نظر بروز کدورت، همولیز و تشکیل کلونی بررسی شد و در صورت بروز این علائم subculture تهیه شد. مشخصات میکرو ارگانیسم و زمان مثبت شدن نمونه در هر روش به‌طور جداگانه در آزمایشگاه ثبت شد. هر لنتیجه مثبت با تاریخچه و علائم کلینیکی بیمار مطابقت داده شد و در صورت همخوانی با ارزش و در صورت عدم همخوانی به عنوان آلدگی در نظر گرفته شد. مواردی را که علی‌رغم آلام دستگاه در باکتیک و یا تغییر ظاهر محیط کشت در روش معمولی، subculture منفی می‌شد، به عنوان مثبت کاذب در نظر گرفته شد. نتایج حاصله با استفاده از SPSS ویراست ۱۰ تجزیه و تحلیل شد و در آنالیز اطلاعات از شاخص مرکزی و درصد فراوانی و شاخص پراکنده‌گی انحراف معیار و٪ استفاده شد. سطح ۰/۰۵٪ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

از ۲۶۲ نمونه تهیه شده بیشترین (۵۷/۳٪) از خون و کمترین (۳/۸٪) از مایع پریتوئن بود. ۱۹۰ مورد (۷۲/۵٪) کشت منفی و ۷۲ مورد (۲۷/۵٪) کشت مثبت به دست آمد. ۳۶ مورد (۱۳/۷٪) در هر دو روش و ۳۲ مورد (۱۲/۲٪) فقط در روش باکتیک و چهار مورد (۱/۵٪) فقط در روش معمولی مثبت بود. کشت مثبت باکتیک و معمولی بین دو جنس بدون تفاوت بود. متوسط سن بیماران در کشت مثبت و منفی

شیشه کشت خون یک گیرنده CO_2 قرار دارد که نسبت به یون‌های مواد محیط کشت و خون غیر قابل نفوذ بوده اما CO_2 به‌آسانی در آن نفوذ می‌کند. اگر ارگانیسمی در محیط وجود داشته باشد CO_2 تولید کرده که در ماتریکس این گیرنده منتشر شده و یون هیدروژن تولید می‌گردد که موجب کاهش PH می‌گردد. این تغییر موجب افزایش فلوروسانس گیرنده شده و سبب تغییر علائم منتقله به اجزاء اپتیک و الکترونیک دستگاه شده و الارم دستگاه به کار می‌افتد. در حال حاضر هفت نوع محیط کشت در این سیستم مورد استفاده قرار می‌گیرد: -plus aerobic -standard aerobic -standard anaerobic myco/F lytic -lytic/10 anaerobic -pedplus/F -plus anaerobic است.^{۱۰} از علل مهم منفی شدن کشت‌ها، دریافت قبلی آنتی‌بیوتیک توسط بیمار است. محیط کشت معمولی به‌علت نامساعد بودن شرایط رشد، درجه حرارت و مواد مغذی برای رشد بسیاری از میکروارگا- نیسم‌ها شرایط مناسبی ایجاد نمی‌کند. در کشت تمام اتوماتیک باکتیک به‌علت دارا بودن محیط هوایی و بیهوایی و همچنین سانتریفوژ دستگاه و داشتن رزین جهت کاهش اثر آنتی‌بیوتیک‌ها احتمالاً از نظر سرعت و حساسیت به روش معمولی برتری دارد.^{۱۱} فلوروسانس موجود در سیستم باکتیک هر ۱۰ دقیقه گاز کربنیک آزاد شده ناشی از رشد میکروب را افزایش می‌دهد و زمان مورد نیاز را کم می‌کند. ارگانیسم بیماری‌زا را افزایش می‌دهد و زمان مورد نیاز را کم می‌کند. روش‌های معمولی در جدا کردن ارگانیسم‌ها از مایعات استریل بدن مثل مایع مفصلی و پریتوئن به‌علت کم بودن تعداد میکروارگانیسم در هر میلی‌لیتر ضعیف عمل می‌کنند. حال آنکه استفاده از سیستم باکتیک احتمال جداسازی را افزایش می‌دهد.^{۱۲} تشخیص سریع عفونت و نوع ارگانیسم عامل آن در شروع زودرس آنتی‌بیوتیک مناسب، نقش اساسی دارد لذا بر آن شدیدم به مقایسه دو روش کشت باکتیک و معمولی در جداسازی باکتری‌های هوایی از خون و نمونه‌های استریل بدن و تفاوت این دو روش در موارد مصرف قبلی آنتی‌بیوتیک پردازیم، تا بتوانیم روش مناسب در کشت خون و مایعات استریل بدن را در حضور و عدم حضور مصرف آنتی‌بیوتیک تعیین نماییم.

روش بررسی

این مطالعه به روش مشاهده‌ای- توصیفی انجام شد. روش نمونه- گیری به صورت مستمر و آسان بود. بدین ترتیب که تمام بیماران

پنوموکوک در دو روش باکتیک و معمولی متفاوت نشان داده شد ($p=0.005$). بدین معنی که میزان جداسازی پنوموکوک از طریق باکتیک بیش از روش معمولی بود. ۵- میزان کشت مثبت استافیلوکوک طلائی در دو روش باکتیک و معمولی متفاوت نشان داده شد ($p=0.001$). بدین معنی که میزان جداسازی استافیلوکوک طلائی از طریق باکتیک بیش از روش معمولی بود. ۶- میزان کشت مثبت کلیسیلا، مننگوکوک، هموفیلوس، پسودومونا و E coli در دو روش باکتیک و معمولی تفاوت معنی دار نشان نداد. ۷- میزان کشت مثبت بر حسب نوع میکروارگانیسم در روش باکتیک تفاوت معنی دار نشان نداد ($p=0.43$). درحالی که در روش معمولی متفاوت بود ($p=0.14$) و توانایی بیشتری در جدا کردن کلیسیلا نسبت به دیگر ارگانیسمها

باکتیک ($p=0.47$) و معمولی ($p=0.39$) بدون تفاوت بود. با استفاده از آزمون آماری χ^2 به بررسی نسبت کشت مثبت در دو روش باکتیک و معمولی پرداخته شد و نتایج به شرح ذیل و جداول ۱ و ۲ و ۳ به دست آمد. ۱- میزان کشت مثبت در نمونه خون در دو روش باکتیک و معمولی متفاوت نشان داده شد ($p=0.02$). بدین معنی که میزان کشت مثبت خون از طریق باکتیک بیش از معمولی بود. ۲- میزان کشت مثبت در مایع نخاع، مایع پلور، مایع مفصل و مایع پریتوئن در دو روش باکتیک و معمولی تفاوت معنی دار نشان نداد. ۳- میزان کشت مثبت در مجموع نمونه های حاصله در روش باکتیک و معمولی متفاوت نشان داده شد ($p=0.03$). بدین معنی که میزان کشت مثبت به روش باکتیک بیش از روش معمولی بود. ۴- میزان کشت مثبت

جدول-۱: توزیع فراوانی محل نمونه گیری به تفکیک محیط کشت

محل نمونه گیری	کشت مثبت در باکتیک	کشت مثبت در روش معمول	تعداد نمونه	P*
خون	۴۰(٪۲۶/۷)	۲۴(٪۱۶)	۱۵۰	۰/۰۲
مایع نخاع	۱۲(٪۳۷/۵)	۱۰(٪۳۱)	۳۲	-
مایع پلور	۶(٪۲۵)	۲(٪۸)	۲۴	-
مایع مفصل	۶(٪۱۳)	۴(٪۸/۶)	۴۶	-
مایع پریتوئن	۴(٪۴۰)	۰(٪۰)	۱۰	-
مجموع	۶۸(٪۲۵/۹)	۴۰(٪۱۵/۲)	۲۶۲	۰/۰۰۳

* معنی دار در نظر گرفته شد $p<0.05$ آزمون χ^2

جدول-۲: توزیع فراوانی موارد کشت مثبت به تفکیک نوع میکروارگانیسم

میکروارگانیسم	کشت باکتیک	کشت معمول	مجموع	P*
پنوموکوک	۱۸(٪۱۰۰)	۱۰(٪۵۵/۵)	۱۸	۰/۰۰۵
کلیسیلا	۱۶(٪۸۸/۸)	۱۶(٪۸۸/۸)	۱۸	-
استافیلوکوک طلائی	۱۰(٪۱۰۰)	۲(٪۲۰)	۱۰	۰/۰۰۱
مننگوکوک	۴(٪۶۶/۶)	۲(٪۳۳)	۶	-
هموفیلوس	۸(٪۱۰۰)	۴(٪۵۰)	۸	-
پسودوموناس	۴(٪۱۰۰)	۲(٪۵۰)	۴	-
E coli	۴(٪۱۰۰)	۲(٪۵۰)	۴	-
آلودگی	۴(٪۱۰۰)	۲(٪۵۰)	۴	-
مجموع	۶۸(٪۲۵/۹)	۴۰(٪۱۵/۲)	۷۲	<۰/۰۰۱

* معنی دار در نظر گرفته شد $p<0.05$ آزمون χ^2

جدول-۳: توزیع فراوانی محل نمونه گیری و نوع میکروارگانیسم

محل نمونه گیری	پنوموکوک	استافیلوکوک طلائی	مننگوکوک	پسودوموناس	هموفیلوس	E coli	کلیسیلا	آلودگی	مجموع
خون	۲	۶	۶	۲	۶	۲	۱۴	۴	۴۴
مایع نخاع	۲	-	-	-	-	۲	-	-	۱۲
مایع پلور	-	۲	-	۲	۲	-	-	-	۶
مایع مفصل	۴	-	-	-	-	-	۲	-	۶
مایع پریتوئن	-	-	-	-	-	-	-	۲	۴
مجموع	۱۰	۶	۶	۴	۴	۴	۱۸	۴	۷۲

از ۲۴۴ نمونه، ۴۴ مورد مثبت (۱۸٪) بود که ۲۴ مورد (۵۵٪) در هر دو روش و ۱۰ نمونه (۲۳٪) فقط در باکتیک و ۱۰ نمونه فقط در روش معمولی مثبت بود.^۹ کوکریل در بررسی خود چنین نتیجه گرفته بودند که درصد پاتوژن به دست آمده به ازای هر میلی لیتر خون در روش باکتیک افزایش نمی‌یابد.^{۱۰} حال آنکه در مطالعه ما از ۱۵۰ نمونه خون تهیه شده ۴۴ نمونه (۲۹٪) مثبت بوده که ۴۰ نمونه (۷٪) در روش باکتیک و ۲۴ نمونه (۱۶٪) در روش معمولی مثبت بود که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود (p=۰.۰۲). موید آن است که روش باکتیک توانایی بیشتری در جدا سازی ارگانیسم‌ها از خون دارد. این مطلب در اکثر مطالعات تایید شده است. مثلاً در مطالعه کریشر از ۶۶۲۸ نمونه خون ۲۸۸ نمونه (۴٪) کشت مثبت با ارزش کلینیکی به دست آمد. ۲۵۹ نمونه (۳٪) در روش باکتیک و ۲۰۵ نمونه (۳٪) در روش معمولی مثبت بود که از نظر آماری تفاوت داشت (p<۰.۰۰۰۱).^{۱۱} در مطالعه گور از ۲۶۲۰ نمونه، ۱۸۲ نمونه (۷٪) مثبت شد که ۹۷٪ در روش باکتیک و ۴۶٪ در روش معمولی مثبت بوده که این تفاوت را معنی‌دار ارزیابی کرده‌اند.^{۱۲} مطالعات متعددی موید آن بوده‌اند که در صورت مصرف همزمان آنتی‌بیوتیک، محیط کشت باکتیک قادر است ارگانیسم‌های بیماری‌زا را با حساسیت بیشتری نسبت به روش معمولی جدا نماید.^{۱۳-۱۵} مطالعه ما نیز این نتیجه را تایید کرده و استفاده از این روش را در موارد مصرف آنتی‌بیوتیک توصیه می‌کند. اگرچه در مطالعات قبلی توانایی بیشتر کشت باکتیک در جداسازی ارگانیسم‌ها از مایعات استریل بدن چون مایع مفصلی ذکر شده است,^{۱۶} ولی در مطالعه ما در کشت باکتیک و معمولی در مایعات استریل به جز خون اختلاف معنی‌داری دیده نشد. علت آنرا می‌توان در تعداد کم نمونه‌های به دست آمده از مایعات استریل بدن ذکر کرد که قادر به برجسته کردن این اختلاف نبوده‌اند به طوری که در مایع پلور موارد مثبت در روش باکتیک ۲۵٪ و در روش معمولی ۸٪، در مایع مفصل ۱۳٪ نسبت به ۹٪، در مایع پریتوئن ۴۰٪ نسبت به ۰٪ و در مایع نخاع ۳۸٪ نسبت به ۳۱٪ به دست آمده است. این اعداد نشان‌دهنده موقوفیت بیشتر باکتیک در مایعات استریل غیر از خون نیز می‌باشد. روش باکتیک قادر به جدا کردن ارگانیسم‌های مختلف به طور یکسان بود. درحالی‌که میزان جداسازی ارگانیسم‌های مختلف در روش معمولی با یکدیگر اختلاف داشته، بدین معنی که میزان جداسازی کلیسیلا بیش از بقیه ارگانیسم‌ها و استافیلوکوک

نشان داد. ۸- میزان آلدگی در دو روش کشت باکتیک و معمولی تفاوت معنی‌دار نشان نداد. ۹- در ۷۲ مورد (۲۷٪) نمونه‌گیری در حین مصرف آنتی‌بیوتیک انجام شده بود که در ۳۴ مورد آنها در کشت به روش باکتیک و ۱۶ مورد آنها در کشت به روش معمولی مثبت بود (p<۰.۰۰۱). بدین معنی که میزان کشت مثبت در زمان مصرف آنتی‌بیوتیک در روش باکتیک بیش از معمولی بود. ۱۰- نوع میکروب جدا شده بر حسب محل نمونه‌گیری متفاوت بود (p=۰.۰۱). زمان مثبت شدن کشت در روش باکتیک بین ۷-۲۸ ساعت با دامنه ۲۱ و میانگین ۱۷/۵+۵/۸۸ ساعت بود و در روش معمولی بین ۲۴-۷۲ ساعت با دامنه ۳۸ و میانگین ۶۲/۳۶+۱۳/۹۸ ساعت بود.

بحث

در این مطالعه به مقایسه کشت خون و مایعات استریل بدن در دو محیط BACTEC ped Plus/F و BHI پرداخته شد. از ۲۶۲ نمونه تهیه شده ۷۲ مورد (۲۷٪) کشت مثبت به دست آمد. ۶۸ مورد (۲۵٪) در کشت باکتیک و ۴۰ مورد (۱۵٪) در کشت معمولی مثبت بود. ۳۲ مورد (۱۲٪) فقط در باکتیک و چهار مورد (۱٪) فقط در کشت معمولی مثبت بود. این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود (p=۰.۰۰۳). بدین معنی که باکتیک توانایی بیشتری نسبت به روش معمولی در جدا کردن میکروارگانیسم‌ها از مایعات استریل بدن داشت. در مطالعه sorling در سال ۲۰۰۰ نیز ۸۱٪/۲۴ مورد از ۳۳۶ نمونه کشت مایعات استریل بدن، مثبت گزارش شده و مقایسه بین کشت در محیط باکتیک و معمولی مشابه مطالعه ما روش باکتیک را حساس‌تر از روش معمولی گزارش کرده‌اند (۲۳٪). فقط در باکتیک و ۱۸٪ فقط در روش معمول، اگرچه اختلاف برآورده شده آنان از مطالعه ما کمتر بود. فولر مطالعه‌ای روی ۹۰۸ نمونه مایعات استریل بدن انجام دادند که ۱۱۶ مورد (۱۳٪) کل نمونه‌ها مثبت بود. از ۸۰ نمونه مثبتی که از نظر بالینی دارای اهمیت در نظر گرفته شده بود، ۴۸ مورد (۶٪) در هر دو روش مثبت و در ۲۳ مورد (۴٪) فقط در روش باکتیک مثبت بود و ۹ مورد فقط در روش معمولی مثبت بود.^{۱۷} که باز مشابه مطالعه ما، برتری محیط کشت باکتیک نسبت به محیط معمولی در جدا کردن ارگانیسم از مایعات استریل بدن نشان را می‌دهد. در مطالعه‌ای که در سال ۱۹۹۹ در تایلند انجام شده، نتایج کشت خون در دو محیط باکتیک و معمولی در کودکان مقایسه شده که

از هم مقدور نساخته است. بروز آلودگی بیشتر محیط باکتیری را می‌توان به علت حساسیت این روش نسبت به روش معمولی دانست که نیاز به رعایت دقیق نکات استریل هنگام نمونه‌گیری و نقل و انتقال نمونه دارد. با توجه به مجموع نکات ذکر شده سیستم باکتیری در جداسازی ارگانیسم‌ها از مایعات استریل بدن بهخصوص خون تواناتر از روش کشت معمولی بوده، همچنین در مواردی که بیمار تحت درمان آنتی‌بیوتیکی می‌باشد بسیار موثرتر بوده و نیز در زمان کوتاه‌تری نسبت به روش کشت معمولی پاسخ می‌دهد که به طور معمول در آزمایشگاه‌های میکروب‌شناسی پژوهشکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. آنچه که به عنوان عیب مهم روش باکتیری باشد به آن اشاره کرد، هزینه بیشتر آن نسبت به روش معمولی می‌باشد که امکان استفاده از آن را در همه جا مقدور نمی‌سازد.

طلایی کمتر از بقیه بود. این یافته دلیل دیگری بر ارجحیت روش باکتیری به معمولی است. زمان مثبت شدن کشت باکتیری به طور قابل ملاحظه‌ای از کشت معمولی کمتر بوده که با مطالعات قبلی همخوانی دارد^{۸-۱۰ و ۱۲}. این ویژگی از مزایای بسیار ارزشمند روش باکتیری بوده و امکان تشخیص سریع علت عفونت و درمان مناسب را فراهم می‌سازد که می‌تواند در کاهش مدت بستری، مورتالیتی و موربیدیتی و همچنین هزینه بیماران تاثیر بهسزایی داشته باشد. در مطالعه گور آلودگی بیشتر در روش باکتیری ذکر شده است.^{۱۲} در مطالعه ما میزان کشت مثبت کاذب در هر دو روش ۷/۲۵٪ برآورد شده و موارد آلودگی در روش باکتیری چهار مورد و در روش معمولی دو مورد بوده که اگرچه از نظر آماری این اختلاف معنی دار نبوده ولی باز می‌تواند به علت تعداد کم موارد آلودگی باشد که امکان تمایز این دو روش را

References

- Henry JB. Clinical Diagnosis and Management by Laboratory Methods. 19th ed. Philadelphia: WB Saunders; 1996.
- Weinstein MP. The clinical significance of positive blood cultures; A comprehensive analysis of 500 episodes of bacteremia in adults. *J Clin Microbiol* 1991; 29: 879.
- Muller Serieys C, Berrogne Berezin E. Blood culture update. *Presse Med* 2002; 31: 27-32.
- Holliman A. Control clinical evaluation of blood culture system for detection of blood stream infection. *J Hosp Inf* 1989; 7: 185.
- Weinstein MP. Control evaluation of BACTEC Plus 26 and Roche Septi-Chek aerobic blood culture. *Rev Infect Dis* 1983; 5: 33.
- Nolte FS, Williams JM, Jerris RC, Morello JA, Leitch CD, Matushek S, et al. Multicenter clinical evaluation of a continuous monitoring blood culture system using a fluorescent-sensor technology. *J Clin Microbiol* 1993; 29: 2245-49.
- Sorlin P, Mansoor I, Dagyaranc C, Struelens MJ. Comparison of resin-containing BACTEC Plus Aerobic/F* medium with conventional methods for culture of normally sterile body fluids. *J Med Microbiol* 2000; 49: 787-91.
- Fuller DA, Thomas E Dvis, P. Kibsey, Evaluation of culturing sterile body fluids using the BACTEC 9000 Ped Plus/F and Lytic/F media and fastidious organism supplement. Presented at 35th interscience conference on antimicrobial agents and chemotherapy. Sanfrancisco USA, 17-20 Sep, 1995.
- Chokephaibulkit K, Sithithrai P, Wanprapa N, Chearskul S, Srifueungfung S, Pingwang B, et al. Comparison of BACTEC automated blood culture system and conventional system in hospitalized pediatric patients. *J Med Assoc Thai* 1999; 82: 1011-6.
- Cockerill FR 3rd, Wilson JW, Vetter EA, Goodman KM, Torgerson CA, Harmsen WS, et al. Optimal testing parameters for blood cultures. *Clin Infect Dis* 2004; 38: 1724-30.
- Krisher KK, Whyburn DR, Koepnick FE. Comparison of the BacT/Alert pediatric blood culture system, Pedi-BacT, with conventional culture using the 20-milliliter Becton-Dickinson supplemented peptone broth tube. *J Clin Microbiol* 1993; 31: 793-7.
- Gaur AH, Giannini MA, Flynn PM, Boudreux JW, Mestemacher MA, Shene JL, et al. Optimizing blood culture practices in pediatric immunocompromised patients: evaluation of media types and blood culture volume. *Pediatr Infect Dis J* 2003; 22: 545-52.
- Hughes JG, Vetter EA, Patel R, Schleck CD, Harmsen S, Turgeant LT, et al. Culture with BACTEC Peds Plus/F bottle compared with conventional methods for detection of bacteria in synovial fluid. *J Clin Microbiol* 2001; 39: 4468-71.
- هزینه فریده، اکبری نجیبیه. بررسی عفونتهای قارچی در خون و مایعات استریل بدن به دو روش کشت. تهران: نهمین کنگره بیماریهای عفونی ایران، دی ماه ۱۳۷۹.^{۱۴}

BACTEC medium: a useful method for detection of microorganisms in sterile body fluids

Barati M.^{1*}
Noorbakhsh S.²
Bageri Hoseini H.³
Mortazavi H R.⁴

1- Department of Infectious Diseases

2- Department of Pediatric Infectious Diseases

Pediatric Infectious Diseases Research Center

3- Resident of Internal Medicine
4- Resident of Pediatric Diseases

Iran University of Medical Science

Abstract

Background: Infectious diseases are problematic in all around the world especially in the developing countries and early diagnosis of infections and one etiologic agents has a major role in the treatment of one patients. There are some culturing methods consist of conventional, semiautomatic and automatic. One of automatic methods is BACTEC system worked by fluorescent technology and Co₂ production of organisms in culture media.

Methods: This study is based on observational-descriptive method with simple convenient sampling. We analyzed 262 samples of body sterile fluids of patients admitted in pediatric and internal wards of a university (Rasol- Acram) Hospital. They are consisting of 150 blood, 46 synovial, 32 CSF, 24 pleural, and 10 peritoneal samples.

Results: There were no differences between two sex in BACTEC and Conventional methods. Average age of patients with positive and negative culture in two methods had not differences. 72 (27.5%) samples were positive that 32 (12.2%) samples only in BACTEC method, 4 (1.5%) in conventional method and 36 (13.7%) in two methods had statistical differences ($p=0.003$). That means positive cultures are seeing in BACTEC more than Conventional method. Comparison of two methods in positive blood culture samples had statistical differences ($p=0.02$) but no statistical differences in other body fluids were seen. i. e. positive cultures were seen in BACTEC more than Conventional method. Positive culture in these two methods had statistical differences in antibiotic utilization ($p<0.001$). Positive culture in antibiotic utility were seen in BACTEC more than Conventional method. The average time of culture to become positive were 17.5+ 5.88 hours in BACTEC against 62.36+ 13.98 hours in Conventional method. Contamination was seeing in 4 samples in BACTEC and 2 in Conventional method that had no significant differences.

Conclusion: According to these data organism detection in BACTEC culture media from body sterile fluids overall and specially from blood is more successful than Conventional method. It is a better method in antibiotic utilization. BACTEC can isolate organism in shorter duration than Conventional method. BACTEC can facilitate early and accurate diagnosis of infectious etiology, shorten duration of hospital stay and decrease mortality and morbidity and cost.

Keywords: BACTEC, Conventional, culture, Sterile, body fluids.

* Corresponding author: Rasol-e-Akram Hospital, Niayesh Ave., Satarkhan St., Tehran, IRAN
Tel: +98-21-66509023
email: mitra_baraty@yahoo.com